

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ В ОБЛАСТТА НА ОБРАЗОВАНИЕТО, ОБУЧЕНИЕТО И МЛАДЕЖТА

КАКВИ СА ЦЕЛИТЕ НА ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Дейностите в областта на образованието, обучението и младежта имат решаваща роля за това хората на всички възрасти да получат необходимите им възможности да участват активно на пазара на труда и в обществения живот като цяло. Проектите в рамките на тази дейност насърчават дейности за транснационална мобилност, насочени към учачи (студенти, стажанти, чиракуващи, младежи и доброволци) и персонал (университетски преподаватели, учители, инструктори, специалисти, работещи с младежи, и хора, работещи в организации, осъществяващи дейност в областите на образованието, обучението и младежта), преследващи следните цели:

- да предоставят на учачи подкрепа за придобиването на резултатите от обучението (знания, умения и компетенции) с оглед подобряване на тяхното лично развитие, участието като загрижени и активни граждани на обществото и пригодността им за заетост на европейския пазар на труда и извън него;
- да подкрепят професионалното развитие на работещите в областите на образованието, обучението и младежта с цел стимулиране на иновациите и повишаване на качеството на преподаването, обучението и работата с младежи в цяла Европа;
- да се усъвършенстват по-конкретно на чуждоезиковите компетентности на участниците;
- да се повиши разбирането и осведомеността на участниците за други култури и страни, като им бъдат предоставена възможност да изградят мрежи от международни контакти, да участват активно в обществения живот и да развият чувство за европейско гражданство и идентичност;
- да повишат капацитета, привлекателността и международното измерение на организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, за да могат последните да предоставят дейности и програми, които отговарят по-добре на потребностите на хората във и извън Европа;
- да увеличат единдействието и преминаването между формалното и неформалното образование, професионалното обучение, заетостта и предприемачеството;
- да гарантират по-добро признаване на компетентностите, придобити в резултат на периоди на учене в чужбина.

В рамките на тази дейност се подкрепят и дейности за международна мобилност от или към държави партньори в областите на висшето образование и младежта. Това действие също така допринася за сътрудничеството между ЕС и допустимите държави партньори и отразява целите, приоритетите и принципите на външната дейност на ЕС:

- да се повиши привлекателността на висшето образование в Европа и да се подпомагат европейските висши учебни институции в конкуренцията на световния пазар на висшето образование;
- да се подкрепят приоритетите, посочени в съобщенията „Повишаване на въздействието на политиката на ЕС за развитие: програма за промяна“¹⁸ и „Европейското висше образование в световен план“¹⁹;
- да се подкрепи интернационализацията, привлекателността, качеството, равноправния достъп и модернизацията на висшите учебни институции извън Европа, с цел да се стимулира развитието на държавите партньори;
- да се насърчават целите и принципите на политиката за развитие и външната политика, включително и националната ангажираност, социалното сближаване, равенството, подходящият географски баланс и многообразието. Специално внимание ще бъде отделено на най-слабо развитите държави, както и на студентите в неравностойно положение, произхождащи от недобра социално-икономическа среда, и на студентите със специални нужди.
- да се стимулира неформалното учене и сътрудничеството в областта на младежта с държавите партньори.

КАКВО ПРЕДСТАВЛЯВАТ ПРОЕКТИТЕ ЗА МОБИЛНОСТ?

Организациите, работещи в областите на образованието, обучението и младежта, ще получават подкрепа от програмата „Еразъм+“, за да изпълняват проекти, стимулиращи различни видове мобилност. Проектите за мобилност включват следните етапи:

- подготовка (включително практическа организация, подбор на участници, сключване на споразумения с партньори и участници, езикова/межкултурна/свързана с определени задачи подготовка на участниците преди заминаването им);

¹⁸ Съобщение от Комисията до Европейския парламент, до Съвета, до Европейския икономически и социален комитет и до Комитета на регионите, Брюксел, 13.10.2011 г., COM(2011) 637 final.

¹⁹ Съобщение на Комисията до Европейския парламент, Съвета, Европейския икономически и социален комитет и Комитета на регионите, Брюксел, 11.7.2013 г., COM(2013) 499 final.

- изпълнение на дейностите за мобилност;
- последващи дейности (включително оценки на дейностите, формално признаване (когато е приложимо) на резултатите от обучението на участниците по време на дейността, както и разпространение и използване на резултатите от проекта).

Важно нововъведение в програма „Еразъм+“ в сравнение с много дейности за мобилност по други инфекции програми е, че „Еразъм+“ засилва подкрепата, предоставяна на участниците в дейности за мобилност за подобряване на техните чуждоезикови компетентности преди и по време на престоя им в чужбина. През 2014 г. Европейската комисия започна да въвежда постепенно европейска онлайн услуга за езикова подкрепа. Услугата предоставя на участниците в дългосрочни дейности за мобилност възможност да оценяват своето познаване на езика, който ще използват за своето обучение, работа или доброволческа дейност в чужбина, както и да преминат онлайн езиков курс, за да усъвършенстват своите компетентности. Участниците, които владеят основния език на своето обучение, работа или доброволческа дейност най-малко на ниво 2, могат по свое желание да преминат курс по езика на приемащата страна в системата в OLS, ако този език е наличен в системата (по-подробна информация относно предоставяната подкрепа за изучаване на езици можете да намерите в приложение I).

Освен това, програма „Еразъм+“ предоставя, в по-голяма степен, отколкото предишните програми, пространство за разработване на дейности за мобилност с участието на организации партньори с различен опит и работещи в различни области или социално-икономически сектори (например стажове в предприятия, неправителствени организации (НПО) или публични органи за студенти или ученици в професионални училища; записване на учители в курсове за професионално развитие, провеждани в дружества или центрове за обучение; провеждане от бизнес експерти на лекции или дейности за обучение във висши учебни институции, дружества, участващи в доброволчески инициативи за развиване на корпоративната социална отговорност, осъществявани съвместно с сдружения и социални предприятия и т.н.).

Трета важна характеристика на дейностите за мобилност, обуславяща техния иновативен характер и качество, е обстоятелството, че организациите, участващи в програма „Еразъм+“ имат възможност да организират дейности за мобилност в по-широка стратегическа рамка и в средносрочен план. С едно заявление за безвъзмездни средства, обхващащо период до две години, координаторът на проект за мобилност ще може да организира няколко дейности за мобилност, даващи възможност на много физически лица да заминат в различни държави. Благодарение на това в рамките на програма „Еразъм+“ кандидатстващите организации ще могат да планират своите проекти съобразно потребностите на участниците, но също така и с оглед на своите вътрешни планове за интернационализация, изграждане на капацитет и модернизирание.

В зависимост от профила на включените участници, в рамките на ключово действие 1 от програма „Еразъм+“ се предоставя подкрепа за следните видове проекти за мобилност:

в областта на образованието и обучението:

- проект за мобилност на студенти и персонал във висши учебни институции;
- проект за мобилност на обучаеми и персонал в системата на професионалното образование и обучение;
- проект за мобилност на училищен персонал;
- проект за мобилност на персонал, работещ в сферата на образованието на възрастни.

в областта на младежта:

- проект за мобилност на младежи и младежки работници.

Дейности за дългосрочна мобилност на персонал, краткосрочна и дългосрочна мобилност на ученици, както и за смесен тип мобилност на възрастни учащи могат да бъдат подкрепяни чрез стратегически партньорства в рамките на Ключово действие 2.

Следващите раздели съдържат подробна информация за критериите и условията, приложими към отделните видове проекти за мобилност.

ПРОЕКТИ ЗА МОБИЛНОСТ НА СТУДЕНТИ И ПЕРСОНАЛ ВЪВ ВИСШИ УЧЕБНИ ИНСТИТУЦИИ

Този проект за мобилност може да включва една или повече от следните дейности:

Мобилност на студенти:

- **период на обучение в чужбина** в партньорска висша учебна институция (ВУИ);
- **стаж (работа с цел обучение)** в чужбина²⁰ в предприятие или на друго подходящо работно място²¹.

Период на обучение в чужбина може да включва и стаж. Тази комбинация създава синергични взаимодействия между академичния и професионалния опит, като може да бъде организирана по различни начини в зависимост от контекста: дейностите могат да се осъществяват последователно или едновременно. За комбинацията се прилагат правилата за финансиране и за минималната продължителност на мобилността за обучение.

За да се гарантира, че дейностите за мобилност са с високо качество и оказват максимално въздействие върху студента, дейността за мобилност трябва да съответства на потребностите му с оглед на неговата специалност и на личното му развитие. Периодът на обучение в чужбина трябва да е елемент от програмата за обучение на студента за придобиване на образователна степен въз основа на кратък цикъл, първи цикъл (бакалавърска или равностойна степен), втори цикъл (магистърска или равностойна степен) и трети или докторски цикъл.

Подкрепа се предоставя и за стажове, провеждани в предприятия в чужбина в рамките на кратък, първи, втори или трети цикъл на обучение и не по-късно от една година след дипломирането на студента. Това включва и „асистентските стажове“ за университетски преподаватели.

Когато е възможно, стажовете следва да бъдат интегриран елемент от програмата за обучение на студента. Дейността за мобилност на студенти може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина.

Мобилност на персонал:

- **периоди на преподаване:** тази дейност дава възможност на членове на преподавателския персонал на висши учебни институции или на персонала на предприятия да преподават в партньорски висши учебни институции в чужбина. Дейността за мобилност на персонал с цел преподаване може да се отнася до всяка тематична област/академична дисциплина;
- **периоди на обучение:** тази дейност подкрепя професионалното развитие на членове на преподавателския и административния персонал на висши учебни институции под формата на дейности за обучение в чужбина (с изключение на конференции) и обмяна на опит на работното място/периоди на наблюдение/обучение в партньорска висша учебна институция или друга подходяща организация в чужбина.

За периода в чужбина може да се съчетават дейности по преподаване и обучение.

С по-голямата част от бюджета за тази дейност ще бъдат подкрепяни дейности, включващи мобилност между държавите по програмата. С ограничена сума от наличния бюджет за това действие обаче може се финансират международни дейности между държавите по програмата и всички държави партньори в света, с изключение на региони 5 и 12 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).

Финансирането на мобилност между програмни и партньорски държави идва от няколко финансови инструмента за външно сътрудничество на Европейския Съюз. За да се гарантира, че тази дейност следва външните приоритети на ЕС, Комисията е създавала редица цели и правила за сътрудничество с партньорските държави.

Кандидатите за проекти за мобилност между програмни и партньорски държави трябва да вземат предвид наличния бюджет за мобилност с различните региони на света и приоритетите, обяснени по-долу в раздела „Допълнителна информация за мобилност между програмни и партньорски държави“.

КАКВА Е РОЛЯТА НА ОРГАНИЗАЦИИТЕ, УЧАСТВАЩИ В ТОЗИ ПРОЕКТ?

Организациите, участващи в проекта за мобилност, се задължават да изпълняват следните функции и задачи:

²⁰ Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2017 г., нито с финансиране по програма „Еразъм +“, нито като нулева безвъзмездна помощ от средствата на ЕС.

²¹ Курсове във висше учебно заведение не могат да бъдат считани за стаж.

- кандидатстваща организация от държава по програмата: отговаря за кандидатстването за подкрепа за проекта за мобилност, подписването и управлението на споразумението за отпускане на безвъзмездни средства и отчитането. Кандидатът може да е координатор на консорциум, водещ консорциум за мобилност, състоящ се от организации партньори от една държава, създаден с цел да организира мобилност на студенти и персонал от всякакъв вид;
- изпращаща организация: отговаря за подбора на студенти/персонал и изпращането им в чужбина. Това включва и плащания на безвъзмездни средства (за тези в държави по програмата), подготовка, мониторинг и признаване във връзка с периода на мобилност.
- приемаща организация: отговаря за приемането на студентите/членовете на персонала, пристигащи от друга държава, и им предлага програма за обучение/стаж или програма, включваща дейности за обучение, или участие в преподавателска работа;
- посредническа организация: това е организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или с областите на образованието, обучението и работата с младежи в държава по програмата. Такава организация може да е партньор в национален консорциум за мобилност, но няма качеството на изпращаща организация. Нейният принос може да се състои в поемане на дял от, или улесняване на административните процедури, които са отговорност на изпращащите висши учебни институции, в предоставяне на помощ за правилно подбиране на профилите на студентите с оглед на потребностите на предприятията, когато става дума за стажове, както и в участие в съвместно провеждане на подготовката на участниците.

Само висши учебни институции могат да кандидатстват и да администратират плащанията за входяща и изходяща мобилност за дейностите за мобилност между държави по програмата и държави партньори.

До началото на периода на мобилност изпращащата и приемащата организации трябва да договорят с участието на учащите/членовете на персонала дейностите, които ще бъдат предприети от учащите (със „споразумение за обучение“) или от членовете на персонала (със „споразумение за мобилност“). С тези споразумения се определят планираните резултати от обучението за периода на учене в чужбина, уреждат се условията за формално признаване и се посочват правата и задълженията на всяка от страните. Когато дейността се договаря между две институции (мобилност на студенти с цел обучение и мобилност на персонал с цел преподаване), преди началото на обмена изпращащата и приемащата институции трябва да сключат „междуйнституционално споразумение“.

Подписвайки хартата за висше образование „Еразъм“, висшите учебни институции се задължават да предоставят цялата необходима подкрепа на участниците в дейности за мобилност, включително езиковата подготовка. В тяхна подкрепа през периода на изпълнение на програмата постепенно се въвежда онлайн услуга за езикова подкрепа за всички дългосрочни дейности за мобилност между програмни държави с продължителност от два месеца или повече. Европейската комисия предоставя на допустимите участници достъп до тази услуга, чрез която ще оцени чуждоезиковите им компетентности и ще им предложи при необходимост най-подходящите форми на езиково обучение преди и/или по време на периода на мобилност (по-подробна информация можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство). Висшите учебни институции на държава партньор не могат да подписват хартата за висше образование „Еразъм“, от което следва, че подробностите за езиковата подкрепа, предлагана на мобилни участници, следва да бъдат изрично записани в междуйнституционалното споразумение.

КАКВИ СА КРИТЕРИИТЕ ЗА ОЦЕНЯВАНЕ НА ТОЗИ ПРОЕКТ?

По-долу са изброени формалните критерии, на които трябва да отговарят проектите за мобилност във висшето образование, за да са допустими за подпомагане с безвъзмездни средства по програма „Еразъм+“:

Общи критерии за допустимост

<p>Кой може да кандидатства?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ За кандидатстване като отделна ВУИ: висши учебни институции, установени в държава по програмата, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-долу и в приложение I към настоящото ръководство). ■ За кандидатстване като национален консорциум за мобилност: координиращи организации, установени в държава по програмата, които координират консорциум, на който е присъдена акредитация за консорциум в областта на висшето образование. Организации, които не притежават валидна акредитация за консорциум могат да подадат заявления за издаване на такава акредитация от името на консорциум за мобилност успоредно с подаването на заявлението за безвъзмездни средства за проект за мобилност. Всички участващи висши учебни институции от допустими държави по програмата трябва да притежават харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ). Тези организации имат право на подкрепа за реализация на проект за мобилност, само ако тяхното заявление за издаване на акредитация за консорциум бъде удовлетворено. <p>Студентите и преподавателите във висши учебни институции не могат да кандидатстват пряко за безвъзмездни средства; критериите за подбор с оглед участие в дейностите за мобилност се определят от висшата учебна институция, в която те се обучават или работят, в съответствие с разпоредбите предвидени в Приложение I от настоящото ръководство.</p>
<p>Допустими дейности</p>	<p>Проектите за мобилност в областта на висшето образование трябва да включват една или повече от следните дейности:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ мобилност на студенти с цел обучение; ■ мобилност на студенти с цел участие в стажове²²; ■ Мобилност на персонал с цел преподаване;
<p>Допустими държави</p>	<p>Мобилност между държави по програмата:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ всяка държава по програмата <p>Мобилност между държави по програмата и държави партньори:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ всяка държава по програмата и ■ всяка държава партньор в света, с изключение на региони 5 и 12 (вж. раздел „Допустими държави“ в част А от настоящото ръководство).
<p>Брой на участващите организации</p>	<p>Броят на организациите, посочени във формуляра за кандидатстване, е една (кандидатстващата организация). Това може да е отделна ВУИ или координатор на национален консорциум за мобилност, установен в държава по програмата.</p> <p>В процеса на изпълнение на проекта за мобилност трябва да участват поне две организации (поне една изпращаща и поне една приемаща организация) от различни държави по програмата. За проекти за мобилност, в които участват държави партньори, минимумът е една от държава по програмата и една от допустима държава партньор.</p>
<p>Продължителност на проекта</p>	<p>Кандидатът трябва да посочи продължителността на проекта на етапа на кандидатстването въз основа на обхвата на проекта и на вида на планираните дейности.</p> <p>Мобилност между държави по програмата: между 16 и 24 месеца.</p> <p>Мобилност между държави по програмата и държави партньори: между 16 и 26 месеца.</p>
<p>Къде се кандидатства?</p>	<p>В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.</p>
<p>Кога се кандидатства?</p>	<p>Кандидатите трябва да подадат своите заявления за безвъзмездни средства не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.</p>
<p>Как се кандидатства?</p>	<p>Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.</p>

²² Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2017 г., или с финансиране по програма „Еразъм +“, или като нулева безвъзмездна помощ от средствата на ЕС.

<p>Други критерии</p>	<p>ВУИ може да кандидатства за безвъзмездни средства към своята Национална агенция по два начина:</p> <ul style="list-style-type: none">• директно, като отделна ВУИ,• чрез консорциум, на който е член. <p>ВУИ може да кандидатства само веднъж в рамките на един кръг на процедурата по подбор за проект за мобилност между държави по програмата и/ или като член на даден консорциум. Въпреки това, организация в сферата на ПОО може да бъде част или да координира няколко различни национални консорциуми за ПОО, които кандидатстват едновременно. Това се прилага и за проекти за мобилност между програмни и партньорски държави.</p> <p>И двата начина за кандидатстване (индивидуално кандидатстване и кандидатстване чрез консорциум), могат да се използват едновременно. Въпреки това, ВУИ/факултета продължава да носи отговорност за предотвратяване на двойно финансиране на участник, когато двата начина за кандидатстване се използват в една и съща учебна година.</p>
------------------------------	---

Кандидатстващите организации ще се оценяват по съответните **критерии за отстраняване и подбор**. За повече информация, моля, направете справка с Част В от настоящото ръководство.

Допълнителни критерии за допустимост в процеса на изпълнението на дейност за мобилност на студенти

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Мобилност на студенти с цел обучение:</p> <p>Всички участващи организации от държави по програмата (както изпращащи, така и приемащи организации) трябва да бъдат ВУИ, удостоени с харта за висше образование „Еразъм“. Всички организации от държави партньори трябва да са ВУИ, признати от компетентните органи и да са подписали междуинституционални споразумения с техните партньори от държавите по програмата преди осъществяването на мобилността.</p> <p>■ Мобилност на студенти с цел участие в стажове²³:</p> <p>Изпращащата организация трябва да е висша учебна институция, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“.</p> <p>Приемащата организация може да е²⁴:</p> <ul style="list-style-type: none">○ Всяка публична или частна организация, действаща на пазара на труда или в областта на образованието, обучението и младежта, Например такава организация може да е:<ul style="list-style-type: none">– публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие);– публичен орган на местно, регионално или национално равнище;– социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации;– научноизследователски институт;– фондация;– училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни);○ организации с нестопанска цел, сдружения, НПО;○ организация, предоставяща професионално ориентиране и консултиране, и информационни услуги;○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“.
---	--

²³ Стажове между държави по програмата и държави партньори не са предвидени през 2017 г. и не са допустими за финансиране по програма „Еразъм +“ или като нулева безвъзмездна помощ от средствата на ЕС.

²⁴ Следните видове организации не могат да изпълняват функциите на приемащи организации, организиращи студентски стажове: Институции на ЕС и други органи на ЕС, включително специализирани агенции (изчерпателният списък на тези структури е поместен на адрес: http://europa.eu/european-union/about-eu/institutions-bodies_bg); организации, които управляват програми на ЕС, например националните агенции по програма „Еразъм+“ (с цел да се избегне потенциален конфликт на интереси и/или двойно финансиране).

<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Периоди на обучение: между 3²⁵ и 12 месеца (включително допълнителен период за стаж, ако е планиран).</p> <p>Стажове: между 2 и 12 месеца.</p> <p>Един студент може да участва в периоди на мобилност с обща продължителност от максимум 12 месеца²⁶ за всеки цикъл на обучение²⁷, независимо от броя и вида на дейностите за мобилност. Участието без получаване на безвъзмездни средства от ЕС също се смята при изчисляването на тази максимална продължителност:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ през първия цикъл на обучение (бакалавърска или равностойна образователна степен) включително кратък цикъл (нива 5 и 6 по ЕКР); ■ през втория цикъл на обучение (магистърска или равностойна образователна степен, ниво 7 по ЕКР); ■ през третия цикъл на обучение като докторант (докторска степен или ниво 8 по ЕКР). <p>Продължителността на стажа на неотдавна завършилите образованието си студенти се прибавя към максималния 12-месечен срок на цикъла, по време на който те кандидатстват за стажа.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Студентите трябва да осъществят дейността си за мобилност в държава по програмата или държава партньор, която е различна от държавата на изпращащата организация и от държавата, в която пребивават по време на обучението им.</p>
<p>Допустими участници</p>	<p>Студенти, регистрирани във ВУИ и записани за обучение, водещо до придобиване на призната образователна степен или друга призната квалификация за висше образование (до и включително докторска степен). В случай на мобилност с цел обучение студентът трябва да е записан минимум за втората година от своя курс на висше образование. За стажове това условие не се прилага.</p> <p>Неотдавна завършили висшето си образование могат да участват в стаж. Неотдавна завършилите висшето си образование трябва да бъдат избрани от висшата учебна институция по време на последната година от обучението им и да проведат и завършат своя стаж в чужбина в срок до една година от дипломирането си.</p>

²⁵ Минималната продължителност на периода на обучение е 3 месеца или един академичен срок или тримесъщ.

²⁶ Предишен опит в рамките на програма "Учене през целия живот" и/или програма Еразмус Мундус се прибавя към 12-месечния срок за един цикъл на обучение.

²⁷ Студенти, които се обучават по програма за обучение, състояща се от един цикъл, като например следващите медицина, могат да участват в дейности за мобилност за срок до 24 месеца.

Допълнителни критерии за допустимост в процеса на изпълнението на дейност за мобилност на персонал

<p>Допустими участващи организации</p>	<p>Мобилност на персонал с цел преподаване:</p> <p>Приемащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с изпращащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността.</p> <p>Изпращащата организация трябва да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Например такава организация може да е: <ul style="list-style-type: none"> – публично или частно, малко, средно или голямо предприятие (включително социално предприятие); – публичен орган на местно, регионално или национално равнище; – социален партньор или друг представител на пазара на труда, включително търговски камари, занаятчийски/професионални сдружения и синдикални организации; – научноизследователски институт; – фондация; – училище/институт/образователен център (на всички равнища — от предучилищно до гимназиално образование, включително професионално образование и образование за възрастни); – организации с нестопанска цел, сдружения, НПО; – организации предоставящи услуги в сферата на професионалното консултиране, професионалното ориентиране и информационни услуги. <p>Мобилност на персонал с цел преподаване:</p> <p>Изпращащата организация трябва да бъде ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата, преди осъществяването на мобилността.</p> <p>Приемащата организация трябва да е:</p> <ul style="list-style-type: none"> ○ ВУИ от държава по програмата, удостоена с харта за висше образование „Еразъм“, или ВУИ от държава партньор, признато от компетентните органи, подписала междуинституционално споразумение с приемащата организация партньор от държава по програмата; ○ всяка публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта. Примери за такива организации можете да намерите на предходната страница.
<p>Продължителност на дейността</p>	<p>Между 2 дни (5 дни от и към държави партньори) и 2 месеца, без да се отчита времето за пътуване. За мобилност между програмни държави, минималните 2 дни трябва да са последователни. Във всички случаи преподавателската дейност трябва да включва минимум 8 часа преподаване седмично (това изискване важи и в случаите, когато престоят е по-кратък от една седмица). Ако мобилността трае по-дълго от една седмица, минималният брой на учебните часове за непълна седмица трябва да бъде пропорционален на продължителността на тази седмица.</p>
<p>Място (места) на изпълнение на дейността</p>	<p>Членовете на персонала трябва да осъществят дейността за мобилност в държава по програмата или държава партньор, която е различна от държавата на изпращащата организация и тяхната държава на пребиваване.</p>

Допустими участници	<p>Мобилност на персонал с цел преподаване: персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата или държава партньор. Членове на персонала от компании, работещи в публична или частна организация в държава по програмата, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (включително докторанти, назначени на трудов договор), поканени да преподават във ВУИ членове на персонала в държава по програмата.</p> <p>Мобилност на персонал с цел обучение: персонал, работещ във ВУИ в държава по програмата или държава партньор.</p>
----------------------------	---

ДОПЪЛНИТЕЛНА ИНФОРМАЦИЯ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ПРОГРАМНИ И ПАРТНЬОРСКИ ДЪРЖАВИ

Наличният бюджет за мобилност между програмни и партньорски държави е разделен между различните региони на света в 12 бюджетни пакета, като размера на всеки бюджетен пакет е различен. Допълнителна информация за наличните суми по всеки бюджетен пакет ще бъдат публикувани на електронните страници на Националните агенции.

По принцип средствата ще трябва да бъдат използвани по начин, който е балансиран в географско отношение. ЕС е поставил редица цели по отношение на географския баланс и приоритетите, които трябва да бъдат постигнати на европейско равнище за целия срок на програмата (2014-2020 г.). Целите не трябва да бъдат постигнати от отделните висши учебни институции, а Националните агенции ще вземат тези цели под внимание, за да се разпредели наличния бюджет. В допълнение, висшите учебни институции се насърчават да работят с партньори от най-бедните и най-слабо развитите партньорски държави.

Това са поставените **географски цели** за мобилността между програмни и партньорски държави на ниво ЕС до 2020 г.:

- С развиващите се от Азия и Латинска Америка, 25 % от средствата трябва да бъдат използвани за организиране на мобилността с най-слабо развитите страни в региона. Тези страни са:
 - За Азия: Афганистан, Бангладеш, Камбоджа, Лаос, Непал, Бутан и Мианмар;
 - За Латинска Америка: Боливия, Салвадор, Гватемала, Хондурас, Никарагуа и Парагвай;
- Не повече от 30 % от наличния бюджет за Азия трябва да бъде изразходван за мобилност с Китай и Индия,
- и не повече от 35 % от наличния бюджет за Латинска Америка за Бразилия и Мексико.

Поради изискването за извършване на мобилности със страните от региони 6, 7, 8, 9, 10 и 11²⁸, които допринасят за помощта за развитие, мобилността за кратък, първи и втори студентски цикъл е ограничена до входяща мобилност от партньорски към програмни държави²⁹. Изходящата мобилност към тези региони е достъпна само за докторска степен и за мобилност на персонал.

Все пак ще има няколко изключения за определени програмни държави. Моля, посетете електронната страница на Националната агенция.

В заключение, висшите учебни институции са свободни да кандидатстват за 100 % за мобилността на членове на персонала или за 100 % за мобилност на студенти, или всяка комбинация от тях, при условие че това е в съответствие с всички второстепенни критерии, определени от Националната агенция (вж. раздела по-долу).

ВТОРИЧНИ КРИТЕРИИ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ПРОГРАМНИ И ПАРТНЬОРСКИ ДЪРЖАВИ, ОПРЕДЕЛЕНИ ОТ НАЦИОНАЛНИТЕ АГЕНЦИИ

Когато бюджетният пакет за конкретен партньорски регион или страна е ограничен, националната агенция може да избере да добави един или повече второстепенни критерии от списъка по-долу. В случай, че националната агенция избере да използва второстепенни критерии, това решение ще бъде обявено по-рано от крайния срок, и по-специално на електронната страница на националната агенция.

- Степен на образование (например ограничаване на заявленията само за един или два цикъла — бакалавър, магистър или доктор);

²⁸ Само ориентировъчна. Предмет на разпоредбите на преразгледаното Споразумение от Котону и Многогодишната финансова рамка за периода 2014-2020.

²⁹ Вж. раздел „допустими страни“ в Част А от настоящото ръководство.

- преимущество само за мобилност на персонала или за студентска мобилност;
- ограничаване продължителността на периодите на мобилност (например ограничаване на студентската мобилност до 6 месеца, или ограничаване на мобилността на персонала до 10 дни).

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ В РАМКИТЕ НА ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА ³⁰

Не се извършва качествено оценяване (качеството е било оценено на етапа на кандидатстване за харта за висше образование „Еразъм“ или при подбора на национален консорциум за мобилност), поради което няма критерии за отпускане на безвъзмездни средства.

Всяко допустимо заявление за безвъзмездни средства (което е преминало успешно проверката за допустимост) ще получи финансиране.

Максималният размер на отпуснатите безвъзмездни средства ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- предишни резултати на кандидата, изразяващи се в брой на периоди на мобилност, високо качество на изпълнение на дейностите и добро финансово управление, ако на кандидата са били отпуснати безвъзмездни средства за сходни дейности през предходни години;
- общия национален бюджет, отпуснат за действието за мобилност.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА ЗА ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ МЕЖДУ ДЪРЖАВИ ПО ПРОГРАМАТА И ДЪРЖАВИ ПАРТНЬОРИ

Допустимите заявления за безвъзмездни средства (които са преминали успешно проверката за допустимост) ще бъдат оценявани въз основа на следните критерии:

Релевантност на стратегията (максимум 30 точки)	Степента, в която планираният проект за мобилност съответства на стратегията за интернационализация на участващите висши учебни институции (както в държавите по програмата, така и в държавите партньори), и обосноваването на избора на персонал и/или студенти за участие в дейност за мобилност.
Качество на договореностите за сътрудничество (максимум 30 точки)	Степента, в която кандидатстващата организация има предишен опит от подобни проекти с висши учебни институции в държавата партньор, и ясното описване на отговорностите, функциите и задачите между партньорите.
Качество на структурата и изпълнението на дейността (максимум 20 точки)	Пълнотата и качеството на процедурите за подбора на участниците, подкрепата, която им се предоставя, и признаването на периода на мобилност (по-специално в държавата партньор).
Въздействие и разпространение (максимум 20 точки)	Потенциалното въздействие на проекта върху участниците, бенефициерите и организациите партньори на местно, регионално и национално равнище и качеството на мерките за разпространение на резултатите от проекта за мобилност на равнището на факултета и институцията, както и извън тях, където е приложимо, в държавите по програмата и държавите партньори.

Кандидатът ще обяснява как проектът отговаря на тези четири критерия от гледна точка на собствената си институция (или институциите в случай на заявления, подадени от консорциуми) и институции от партньорски държави.

За да бъдат разгледани с оглед отпускане на финансиране, предложенията трябва да получат минимум 60 точки и общо минимум 15 точки за „релевантност на стратегията“.

С цел да се разпредели наличния бюджет за всеки регион, планираните мобилности с всяка партньорска държава ще бъдат изброени по реда на техните качества в регионално класиране.

³⁰ Мобилност и в двете посоки

Отпуснатите безвъзмездни средства на висша учебна институция ще зависи от редица елементи:

- броя на периодите на мобилност и общия брой (месеци/дни), за който се кандидатства;
- бюджета, определен по страна или по регион;
- географския баланс в рамките на даден регион или подрегион.

Когато е необходимо, Националната агенция може да финансира мобилности с държава партньор, която се намира на по-ниско място в регионалното класиране, за да се гарантира географския баланс в този район, както е определено от географските цели, посочени по-горе.

Националната агенция не е длъжна да финансира всички поискани мобилности за дадена държава партньор, ако искането се счита за прекомерно по отношение на наличния бюджет.

При наличие на възможност и в допълнение към общите критерии за подреждане въз основа на качествата и на географския баланс, националната агенция ще се стреми да разпределя наличния бюджет в ширина така, че да не се допусне преобладаване на малък брой ВУИ. Националната агенция ще полага усилия за постигане на максимално приобщаване, осигурявайки максимално участие на заинтересованите страни, без това да е за сметка на качеството, географския баланс или минималния критичен обем, който гарантира изпълнимостта на един проект за мобилност.

ОТ КАКВА АКРЕДИТАЦИЯ СЕ НУЖДАЯТ КАНДИДАТИТЕ ВЪВ ВРЪЗКА С ТОЗИ ПРОЕКТ ЗА МОБИЛНОСТ?

ХАРТА ЗА ВИСШЕ ОБРАЗОВАНИЕ „ЕРАЗЪМ“

Предоставянето на харта за висше образование „Еразъм“ е необходима предпоставка за всички висши учебни институции, установени в държава по програмата, които желаят да участват в проекти за мобилност в областта на висшето образование като самостоятелна висша учебна институция или като член на национален консорциум за мобилност. Всяка година Европейската комисия публикува чрез Изпълнителната агенция за образование, аудиовизия и култура специална покана за представяне на предложения, в която са изложени подробно условията и качествените критерии, които трябва да са налице, за да бъде предоставена харта за висше образование „Еразъм“. Тази покана за представяне на предложения може да се намери на уебсайта на Изпълнителната агенция.

ВИУ, установени в държава партньор, трябва да бъдат акредитирани от съответната национална организация за акредитация. Тъй като не могат да кандидатстват за харта за висше образование „Еразъм“ (ХВОЕ), те в допълнение трябва да са сключили междуинституционално споразумение със своя(ите) партньор(и) от държава по програмата, което съдържа принципите на ХВОЕ.

АКРЕДИТАЦИЯ НА КОНСОРЦИУМИ В ОБЛАСТТА НА ВИСШЕТО ОБРАЗОВАНИЕ

Организация от държава по програмата, която кандидатства от името на национален консорциум за мобилност, трябва да притежава валидна акредитация за консорциум. Тази акредитация се издава от националната агенция, която оценява заявлението за финансиране на проект за мобилност в областта на висшето образование. Заявлението за акредитация и за отпускане на безвъзмездни средства за проекти за мобилност могат да бъдат подадени едновременно. Безвъзмездни средства за проекти за мобилност се отпускат обаче само на висши учебни институции

и организации, които са приключили успешно процедурата на акредитация. За да бъде издадена акредитация за консорциум, трябва да бъдат изпълнени следните условия:

КРИТЕРИИ ЗА ДОПУСТИМОСТ

Допустими участващи организации	<p>Национален консорциум за мобилност в областта на висшето образование може да се състои от следните участващи организации:</p> <ul style="list-style-type: none"> ■ висши учебни институции, които са удостоени с харта за висше образование „Еразъм“ (повече информация относно хартата можете да намерите в раздел „Харта за висше образование „Еразъм“ по-горе и в приложение I към настоящото ръководство); ■ всяка публична или частна организация, чиято дейност е свързана с пазара на труда или областите на образованието, обучението и младежта (примери за допустими участващи организации можете да намерите на предходната страница). <p>Всички участващи организации трябва да са установени в същата държава по програмата.</p>
--	--

Кой може да кандидатства?	Всяка допустима участваща организация може да изпълнява ролята на координатор и да кандидатства от името на всички организации, участващи в консорциума.
Брой на участващите организации	Национален консорциум за мобилност трябва да се състои от минимум три допустими участващи организации, включително две изпращащи ВУИ. Всички организации, участващи в национален консорциум за мобилност, трябва да бъдат идентифицирани към момента на кандидатстване за издаване на акредитация за консорциум.
Срок на валидност на акредитацията за консорциум	Всички последователни годишни покани за представяне на предложения, но не по-късно от поканата за 2020 г.
Къде се кандидатства?	В националната агенция в държавата, където е установена кандидатстващата организация.
Кога се кандидатства?	Кандидатите трябва да подадат своите заявления за акредитация не по-късно от 2 февруари до 12,00 ч. (на обяд, брюкселско време) за проекти, стартиращи на 1 юни същата година.
Как се кандидатства?	Подробна информация за процедурата за кандидатстване можете да намерите в част В от настоящото ръководство.

КРИТЕРИИ ЗА ОТПУСКАНЕ НА БЕЗВЪЗМЕЗДНА ФИНАНСОВА ПОДКРЕПА

Критерии за отпускане на безвъзмездни средства Заявленията за акредитация ще се оценяват въз основа на следните критерии:

<p>Релевантност на консорциума (максимум 30 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Съответствието на предложението: <ul style="list-style-type: none"> - с целите на действието (вж. раздел „Какви са целите на проекта за мобилност?“); - с потребностите и целите на участващите в консорциума органи-зации и на индивидуалните участници. ■ Степен, в която предложението има капацитет: <ul style="list-style-type: none"> - да гарантира висококачествени резултати от обучението за участ-ниците; - да укрепи капацитета и международния обхват на участващите в консорциума организации; - да създаде добавена стойност на равнище ЕС посредством резул-тати, които не могат да бъдат постигнати чрез дейности, осъщест-вени от самостоятелно от отделите ВУИ.
<p>Качество на състава на консорциума и на договореностите за сътрудничество (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Доколко: <ul style="list-style-type: none"> - консорциумът включва подходящ състав от изпращащи висши учебни институции и, когато е приложимо, допълнителни участващи организации от други социално-икономически сектори със съответен профил, опит и експертен капацитет, за да може успешно да реализира всички аспекти на проекта; - координаторът на консорциума има предишен опит от управление на сходен консорциум или вид проект; - разпределението на функциите, отговорностите и задачите/ресурсите е изрично определено и отразява ангажимента и активния принос на всички участващи организации; - задачите/ресурсите са обединени и съвместно използвани; - отговорностите, свързани с управлението на договорите и финансовите отношения, са ясно определени; - консорциумът включва организации, които досега не са работили по това действие.
<p>Качество на структурата и изпълнението на дейността на консорциума (максимум 20 точки)</p>	<ul style="list-style-type: none"> ■ Яснота, пълнота и качество на всички етапи на проекта за мобилност (подготовка, изпълнение на дейностите за мобилност и последващи дейности); ■ Качество на организационните аспекти и договореностите за управление и предоставяне на подкрепа (например относно избор на приемащи организации, подбор на участници, информация, езикова и межкултурна подкрепа, мониторинг); ■ Качество на сътрудничеството, координацията и комуникацията между участващите организации, както и с останалите заинтересовани страни; ■ Когато е приложимо, качество на процедурите за признаване и валидиране на резултатите от обучението на участниците, както и системно използване на европейски инструменти за прозрачност и признаване; ■ Ако е приложимо, целесъобразност на процедурите по подбор на участниците в дейностите за мобилност и на мерките за стимулиране участието на лица в неравностойно положение в такива дейности.

Въздействие и разпространение (максимум 30 точки)	<ul style="list-style-type: none"> ▪ Качество на мерките за оценяване на резултатите от дейностите, реа-лизирани от консорциума; ▪ Потенциално въздействие на проекта: <ul style="list-style-type: none"> - върху участниците и участващите организации по време и след изпълнението на проекта; - извън организациите и физическите лица, които участват пряко в проекта, на институционално, местно, регионално, национално и/или европейско равнище. ▪ Целесъобразност и качество на мерките за разпространение на резултатите от реализираните от консорциума дейности във и извън участващите организации и партньори.
--	---

За да бъдат избрани за акредитация, проектните предложения трябва да получат поне 60 точки. Освен това, те трябва да получат най-малко половината от максималния брой точки по всеки критерий за възлагане/подбор.

КАКВО ОЩЕ ТРЯБВА ДА ЗНАЕТЕ ЗА ТОВА ДЕЙСТВИЕ?

Допълнителни специални правила и критерии, както и допълнителна полезна информация, свързана с това действие, можете да намерите в приложение I към настоящото ръководство. Приканваме заинтересованите организации да прочетат внимателно съответните раздели от това приложение, преди да кандидатстват за финансова подкрепа.

КАКВИ СА ПРАВИЛАТА ЗА ФИНАНСИРАНЕ?

Кандидатите, които предлагат проекти за мобилност на университетски студенти и персонал, трябва да попълнят във формуляра за кандидатстване следната информация:

- брой на студентите и членовете на персонала, които се планира да вземат участие в дейностите за мобилност;
- обща продължителност на планираните дейности за мобилност.

На тази основа националните агенции в държавите по програмата ще отпуснат на кандидатите безвъзмездни средства в подкрепа на определен брой дейности за мобилност, който не превишава максималния брой, заявен от кандидата.

Ако кандидатът представя проекти за мобилност с държави партньори, той попълва отделен формуляр за кандидатстване, посветен на мобилността към държави партньори и от тях.

За мобилността с държави партньори се отпускат отделни безвъзмездни средства.

По отношение на финансовата подкрепа за тези дейности се прилагат следните правила:

А) Правила за финансиране, приложими към всички дейности за мобилност

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Организационна подкрепа	Разходи, пряко свързани с изпълнението на дейности за мобилност (с изключение на дневни и пътни разходи на участници)	Принос към единичните ставки	до 100-ия участник: 350 EUR на участник + след 100-ия участник: 200 EUR на допълнителен участник	Въз основа на броя на участниците в дейности за мобилност
Подкрепа за лица със специални потребности	Допълнителни разходи, пряко свързани с участници с увреждания	Действително извършени разходи	До 100 % от допустимите разходи, одобрени от националната агенция.	Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано и добре обосновано в специален формуляр за кандидатстване след подбора на участниците

<p>Извънредни разходи</p>	<p>Разходи за предоставяне на финансова гаранция, ако националната агенция поиска такава.</p> <p>За мобилност между държави по програмата: Скъпи пътни разходи на участници от и до най-отдалечени региони и отвъдморски страни и територии</p>	<p>Действително извършени разходи</p>	<p>Разходи за финансова гаранция: 75 % от допустимите разходи</p> <p>Скъпи пътни разходи: максимален размер до 80 % от допустимите разходи</p>	<p>Условно: заявлението за финансова подкрепа трябва да бъде мотивирано и добре обосновано след подбора на участниците</p>
----------------------------------	---	---------------------------------------	--	--

Безвъзмездни средства за организационна подкрепа за бенефициера (висши учебни институции или консорциуми):

Безвъзмездните средства за организационна подкрепа са вноска към разходи на институциите във връзка с дейности в подкрепа на мобилността на пристигащи и заминаващи студенти и членове на персонала, направени с оглед спазването на хартата за висше образование „Еразъм“ в държави по програмата и на принципите на ХВОЕ, отразени в договорените междуинституционални споразумения в случай на участие на институции от държави партньори. Например:

- организационни договорености с институции партньори, включително посещения на потенциални партньори, с цел договаряне на условията на междуинституционалните споразумения за подбор, подготовка, приемане и интегриране на мобилни участници, и текущо актуализиране на тези междуинституционални споразумения;
- предоставяне на актуализирани каталози с курсове за обучение за студенти, участващи в международна мобилност;
- предоставяне на информация и съдействие на студенти и членове на персонала;
- подбор на студенти и членове на персонала;
- изготвяне на споразумения за обучение с цел гарантиране на пълното признаване на образователните компоненти на студентите; изготвяне и признаване на споразумения за мобилност за членовете на персонала;
- предоставяне на езикова и межкултурна подготовка както на пристигащите, така и на заминаващите студенти и членове на персонала, в допълнение към инструмента за онлайн езикова подкрепа на програма „Еразъм+“;
- улесняване интегрирането във висшата учебна институция на пристигащите участници в дейности за мобилност;
- осигуряване на ефективно наставничество и надзор за участниците в дейности за мобилност;
- конкретни мерки за гарантиране на качеството на студентските стажове в предприятия;
- гарантиране признаването на образователните компоненти и свързаните с тях кредити, издаване на академични справки и приложения към дипломата;
- подкрепа на реинтегрирането на участниците в дейности за мобилност и развиване на придобитите от тях нови компетентности в полза на висшата учебна институция и техните колеги.

Висшите учебни институции и в държавите по програмата, и в държавите партньори се задължават да зачитат всички принципи на хартата, насочени към осигуряване на висококачествена мобилност, включително на изложените по-долу: „да се гарантира, че заминаващите участници в дейности за мобилност са добре подготвени за мобилността, включително че владеят съответния език на необходимото ниво“ и „да се предостави подходяща езикова подкрепа на пристигащите участници в дейности за мобилност“. За целта институциите могат да използват инфраструктурата за езиково обучение, с която разполагат. В случай на мобилност в програмни държави, висшите учебни институции, които имат възможност да организират дейности за мобилност на студенти и членове на персонала с високо качество, включително езикова подкрепа, при ниски разходи (или когато тези дейности са финансирани от източници, разработени от финансирането от ЕС), могат да прехвърлят дял от безвъзмездните средства за организационна подкрепа за финансиране на допълнителни дейности за мобилност. В договора за отпускане на безвъзмездни средства се посочва равнището на гъвкавост в това отношение.

Във всички случаи бенефициерите ще бъдат задължени по договор да предоставят услуги с високо качество, като постигнатите от тях резултати ще бъдат предмет на мониторинг и проверки от националните агенции, които ще вземат предвид също и отзивите на студентите и членовете на персонала, предоставени посредством инструмента за мобилност +, до които националните агенции и Комисията имат пряк достъп.

В случай на мобилност между програмни държави, размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати заминаващи участници в дейности за мобилност

(включително участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за целия период на мобилност — вж. по-долу) и на приходящите членове на персонала на предприятия, които преподават във висшата учебна институция, която е бенефициер или член на националния консорциум за мобилност. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се считат за подпомагани участници в дейности за мобилност, тъй като те се ползват от рамката и организационните дейности за мобилност. На това основание организационната подкрепа се заплаща и за тези участници.

При мобилност между програмни и партньорски държави, размерът на безвъзмездните средства за организационна подкрепа се изчислява въз основа на броя на всички подпомогнати изходящи мобилности на участници от Програмната държава и на всички входящи мобилности на участници от партньорските държави. Участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността (нулев грант), може да се считат за подпомогнати участници в дейности за мобилност, тъй като те се възползват от рамката за мобилност и от организационните дейности.

В случая на национални консорциуми за мобилност се допуска тези безвъзмездни средства да бъдат разпределени между всички национални членове съгласно договорените между тях правила. Безвъзмездните средства за организационна подкрепа за мобилност между държави партньори и държави по програмата се споделят от съответните партньори на взаимно приемлива основа, определена от участващите институции.

Участници в мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС

Студентите и членовете на персонала, които не получават безвъзмездни средства от ЕС, са участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС за покриване на пътни и дневни разходи, но отговарят на всички останали критерии за студенти и членове на персонала и се ползват от всички предимства, произтичащи от статута на студенти и персонал по програма „Еразъм+“. Те могат да получават регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, покриващи част от техните разходи за мобилност. Броят на участниците в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС през целия период на мобилността, се отчита в статистическите данни за показателя за постигнатите резултати, използван във връзка с разпределението на бюджета на ЕС между отделните държави, както в рамките на мобилност между програмни държави, така и за мобилност между програмни и партньорски държави.

Подкрепа за лица със специални потребности

Лице със специални потребности е потенциален участник, който, поради своето индивидуално физическо, умствено или здравословно състояние, не би могъл да участва в проекта / действието за мобилност без допълнителна финансова подкрепа. Висши учебни институции, които са избрали за участие студенти и/или членове на персонала със специални потребности, могат да кандидатстват пред националната агенция за допълнителни безвъзмездни средства, с които да покрият допълнителните разходи за участието на тези лица в дейностите за мобилност. Следователно за лица със специални потребности безвъзмездно отпуснатата подкрепа може да надхвърля максималните индивидуални размери на безвъзмездните средства, посочени по-долу. Висшите учебни институции поместват на своите уебсайтове информация за това как студенти и членове на персонала със специални потребности могат да поискат такава допълнителна подкрепа.

Допълнително финансиране за студентите и членовете на персонала със специални потребности може да бъде предоставено и от други източници на местно, регионално и/или национално равнище.

Що се отнася до лицата, придружаващи студенти и членове на персонала със специални потребности, те имат право да получат средства, въз основа на действителните разходи.

Всяка висша учебна институция, като подписва хартата за висше образование „Еразъм“, се задължава да осигури равен достъп и възможности за участници с всякакъв социален произход. Поради това студентите и членовете на персонала със специални потребности могат да се възползват от услугите за подкрепа, които приемащата институция предлага на своите местни студенти и персонал.

Други източници на финансиране

Студентите и членовете на персонала могат да получават, в допълнение към безвъзмездните средства от ЕС или вместо такова подпомагане (участници в дейности за мобилност, които не получават безвъзмездни средства от ЕС), регионални, национални или други видове безвъзмездни средства, управлявани от друга организация, различна от националната агенция (например министерство или органи на регионалната администрация). Към такива безвъзмездни средства, които се отпускат от източници на финансиране, различни от бюджета на ЕС, не се прилагат определените в настоящия документ размери и минимални/максимални обхвати.

Б) ПОДПОМАГАНЕ С БЕЗВЪЗМЕЗДНИ СРЕДСТВА НА МОБИЛНОСТТА НА СТУДЕНТИ

Безвъзмездни средства от ЕС могат да се отпускат на студенти за покриване на част от техните пътни и дневни разходи през периода на обучение или стаж в чужбина. Размерът на тези безвъзмездни средства се определя от националните агенции след съгласуване с националните органи и/или висшите учебни институции въз основа на обективни и прозрачни критерии, описани по-долу. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

Държавите по програмата са разделени в следните три групи:

Група 1 Държави по програмата с по- високи разходи за живот	Дания, Ирландия, Франция, Италия, Австрия, Финландия, Швеция, Обединено кралство, Лихтенщайн, Норвегия
Група 2 Държави по програмата със средни разходи за живот	Белгия, Чешка република, Германия, Гърция, Испания, Хърватия, Кипър, Люксембург, Нидерландия, Португалия, Словения, Исландия, Турция
Група 3 Държави по програмата с по- ниски разходи за живот	България, Естония, Латвия, Литва, Унгария, Малта, Полша, Румъния, Словакия, бивша югославска република Македония

Мобилност между програмни държави — КРИТЕРИЙ 1: ИЗПРАЩАЩА И ПРИЕМАЩА ДЪРЖАВА НА СТУДЕНТА

Безвъзмездните средства, отпуснати на студентите, ще се определят въз основа на съответния поток мобилност, както следва:

- мобилност към държава със сходни разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват;
- мобилност към държава с по-високи разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват;
- мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: студентите получават безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват.

Сумите, определяни от националните агенции, ще бъдат в следните минимални и максимални обхвати:

- **Безвъзмездни средства от ЕС в средния обхват:** средният обхват (между **200 и 450 EUR на месец**) ще се прилага към дейности за мобилност към държава със сходни разходи за живот: а) от държава от група 1 към държава от група 1, б) от държава от група 2 към държава от група 2 и в) от държава от група 3 към държава от група 3.
- **Безвъзмездни средства от ЕС във високия обхват:** съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция **плюс минимум 50 EUR** и между **250 и 500 EUR на месец**. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-високи разходи за живот: а) от държави от група 2 към държави от група 1 и б) от държави от група 3 към държави от група 1 или 2.
- **Безвъзмездни средства от ЕС в ниския обхват:** съответстват на средния обхват, прилаган от националната агенция **минус минимум 50 EUR** и между **150 и 400 EUR на месец**. Този обхват се прилага към дейности за мобилност към държава с по-ниски разходи за живот: а) от държави от група 1 към държави от групи 2 и 3 и б) от държави от група 2 към държави от група 3.

Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчетат два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансиране от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от студенти, които планират да получат образование или обучение в чужбина.

Националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансиране на регионално равнище или на равнището на отделните институции.

Мобилност между програмни държави — КРИТЕРИЙ 2: Допълнителна подкрепа за определени целеви групи, дейности или изпращащи държави/региони

Студенти с неравностоен социален произход (освен тези със специални потребности)

По решение на националните органи, взето съвместно с националните агенции, отговарящи за изпълнението на програма „Еразъм+“ в съответната държава по програмата (на основание на клауза за участие/неучастие, в зависимост от вече предоставената на национално равнище подкрепа), всички висши учебни институции в съответната държава могат да бъдат задължени да допълват предоставяната в рамките на отпуснатите им безвъзмездни средства от ЕС индивидуална подкрепа за студентите с неравностоен социален произход с увеличение

в единичен размер **между 100 и 200 EUR на месец**. Конкретните единични месечни размери на тази помощ и приложимите критерии за отпускането ѝ се определят на национално равнище от националните органи.

Студенти, участващи в стажове

Студентите, които участват в стажове, ще получават допълнително увеличение на финансирането от безвъзмездните средства от ЕС в размер **между 100 и 200 EUR на месец**. Точният размер ще бъде определен от националните агенции и/или висшите учебни институции съобразно нивата на търсене и на съфинансиране на този вид мобилност. Във всеки случай всички студенти от една висша учебна институция следва да получават еднакво увеличение, независимо от евентуални увеличения или вноски в натура, които студентът може да получава от приемащото предприятие. В тези случаи не е приложимо увеличението за студенти от неравностоен социален произход. Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата

Студенти от най-отдалечените държави и региони по програмата

С оглед на ограниченията, произтичащи от географската отдалеченост от останалите държави по програмата, студентите от най-отдалечените региони, Кипър, Исландия, Малта и отвъдморските страни и територии ще получават следните увеличения към индивидуалната подкрепа:

От	Към	Размер
Най-отдалечени региони, Кипър, Исландия и Малта, отвъдморски страни и територии	Държави от група 1	750 EUR на месец
	Държави от група 2	700 EUR на месец
	Държави от група 3	650 EUR на месец

В допълнение към горепосочените суми за индивидуална подкрепа студентите от тези държави ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния за пътуване ³¹	Размер
Между 10 и 99 км:	20 EUR на участник
Между 100 и 499 км:	180 EUR на участник
Между 500 и 1999 км:	275 EUR на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 EUR на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 EUR на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 EUR на участник
8000 км или повече:	1300 EUR на участник

В тези случаи не са приложими увеличенията за участие в стажове или за студенти с неравностоен социален произход.

Равнище на финансовата подкрепа, определяна от висшите учебни институции

Във всички случаи висшите учебни институции ще бъдат задължени да спазват следните принципи и критерии, когато определят и/или прилагат ставките на ЕС:

- веднага след като ставките са определени от институциите, те остават непроменени през цялата продължителност на проекта за мобилност. Не е възможно да се намали или да се повиши размера на отпуснатите безвъзмездни средства в рамките на същия проект.

³¹ Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

- ставките трябва да се определят и/или прилагат чрез обективна и прозрачна процедура, съобразена с описаните по-горе принципи и методика (т.е. като се взема предвид потокът на мобилност, както и допълнителното специфично финансиране);
- на всички студенти, които заминават за държави, принадлежащи към една група, за участие в еднотипни дейности за мобилност (обучение или стажове) трябва да се отпускат безвъзмездни средства в еднакъв размер (с изключение на студентите с неравностоен социален произход или със специални потребности).

Мобилност между държави по програмата и държави партньори (програмни и партньорски страни)

Сумите за индивидуална подкрепа са определени по следния начин:

От	Към	Размер
Допустими държави партньори	Държави партньори от група 1	850 EUR на месец
	Държави партньори от група 2	800 EUR на месец
	Държави партньори от група 3	750 EUR на месец
Държави по програмата	Държави партньори	650 EUR на месец

В допълнение студентите, отиващи в/идващи от държави партньори, ще получават следните допълнителни суми с цел подкрепа за покриване на пътните им разходи:

Разстояния за пътуване ³²	Размер
Между 100 и 499 км:	180 EUR на участник
Между 500 и 1999 км:	275 EUR на участник
Между 2000 и 2999 км:	360 EUR на участник
Между 3000 и 3999 км:	530 EUR на участник
Между 4000 и 7999 км:	820 EUR на участник
8000 км или повече:	1100 EUR на участник

³² Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния (http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm). Разстоянието за пътуването в едната посока трябва да бъде използвано, за да се изчисли размерът на безвъзмездните средства от ЕС, които ще бъдат предоставени за финансиране на пътуването за отиване и връщане.

В) Подпомагане с безвъзмездни средства на мобилността на персонала

Безвъзмездни средства от ЕС се отпускат на членове на персонала за покриване на част от техните пътни и дневни разходи по време на престоя им в чужбина, както следва:

Допустими разходи		Механизъм на финансиране	Размер	Правило за отпускане
Пътни разходи	Принос към пътните разходи на участниците от тяхното място на произход до мястото на провеждане на дейността и обратно	Принос към единичните ставки	За разстояния между 10 и 99 км: а) мобилност на персонал между държави по програмата: 20 EUR на участник; б) мобилност на персонал между държави по програмата и държави партньори: 0 EUR на участник.	Въз основа на пропътуваното разстояние от всеки участник. Пропътуваните разстояния трябва да се изчисляват с помощта на поддържания от Европейската комисия калкулатор за разстояния ³³
			За разстояния между 100 и 499 км: 180 EUR на участник	
			За разстояния между 500 и 1999 км: 275 EUR на участник	
			За разстояния между 2000 и 2999 км: 360 EUR на участник	
			За разстояния между 3000 и 3999 км: 530 EUR на участник	
			За разстояния между 4000 и 7999 км: 820 EUR на участник	
			За разстояния от 8000 км или повече: а) мобилност на персонал между държави по програмата: 1300 EUR на участник; б) мобилност на персонал между държави по програмата и държави партньори: 1100 EUR на участник.	
Добавка за скъпи пътни разходи	Допълнителна подкрепа:	Принос към единичните	За пътни разходи във вътрешността над 225 EUR:	За скъпи пътни разходи във вътрешността над 225 EUR (в двете

³³ http://ec.europa.eu/programmes/erasmus-plus/tools/distance_en.htm

³⁴ Например ако лице от Мадрид (Испания) участва в дейност, осъществявана в Рим (Италия), кандидатът ще а) изчисли разстоянието от Мадрид до Рим (1365,28 км); б) избере приложимата категория разстояние за пътуване (т.е. между 500 и 1999 км) и в) изчисли безвъзмездните средства от ЕС, предоставени за покриване на част от пътните разходи на участника от Мадрид до Рим и обратно (275 EUR).

<p>във вътрешността [само за мобилности между държави по програмата]</p>	<ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара в страната по местоживеее <p>и/или</p> <ul style="list-style-type: none"> за пътуване в двете посоки до крайното местоназначение (от основен транспортен възел/летище и (или) гара/автогара) в приемащата страна. 	<p>ставки</p>	<p>180 EUR на участник (включително придружаващи лица) за пътуване в двете посоки³⁵</p>	<p>посоки), при условие че тези разходи са мотивирани и добре обосновани във формуляра за кандидатстване.</p>
<p>Индивидуална подкрепа</p>	<p>Разходи, пряко свързани с издръжката на участниците по време на дейността</p>	<p>Принос към единичните ставки</p>	<p>до 14-ия ден от дейността: A1.1, ако мобилността е между програмни държави или A1.2 ако мобилността е между програмни и партньорски страни, на ден на участник + между 15-тия и 60 -тия ден от изпълнението на дейността: 70 % от A1.1, ако мобилността е между програмни държави или A1.2 ако мобилността е между програмни и партньорски страни, на ден на участник</p>	<p>Въз основа на продължителността на престоя на участник (ако е необходимо, включително и един ден за пътуване преди дейността и един ден за пътуване след дейността)</p>

³⁵ Ако е надлежно обосновано във формуляра за кандидатстване, за една мобилност участникът може да има право на две добавки за скъпи пътни разходи във вътрешността: една за достигане до основен транспортен възел/летище и/или гара/автогара в страната по местоживеее и една за достигане до отдалечено крайно местоназначение в приемащата страна.

Таблица А: Индивидуална подкрепа (суми в евро на ден)

Сумите зависят от приемащата държава. Тези суми се определят в рамките на минималните и максималните обхвати, посочени в таблицата по-долу. Когато определят сумите, за които ще кандидатстват бенефициерите в съответните държави, националните агенции ще отчитат, след съгласуване с националните органи, два специални критерия:

- наличието и нивото на допълващо безвъзмездните средства от ЕС съфинансирани от други източници: частни или публични органи на местно, регионално или национално равнище;
- общото ниво на търсене от членове на персонала, които планират да преподават или да получат обучение в чужбина.

Еднаква процентна ставка в рамките на съответния обхват следва да се прилага за всички приемащи държави. Не е възможно да се отпусне еднаква сума за всички приемащи държави.

Приемаща държава	Персонал от държави по програмата	Персонал от държави партньори
	Минимална—максимална сума (на ден)	Сума (на ден)
	A1.1	A1.2
Дания, Ирландия, Нидерландия, Швеция, Обединено кралство	80-160	160
Белгия, България, Чешка република, Гърция, Франция, Италия, Кипър, Люксембург, Унгария, Австрия, Полша, Румъния, Финландия, Исландия, Лихтенщайн, Норвегия, Турция	70-140	140
Германия, Испания, Латвия, Малта, Португалия, Словакия, бивша югославска република Македония	60-120	120
Естония, Хърватия, Литва, Словения	50-100	100
Държави партньори	160	Недопустими

За дейности за мобилност между държави по програмата националните агенции могат да решат да предоставят възможности за гъвкавост на висшите учебни институции в съответната държава, като определят обхвати, вместо твърди суми на национално равнище. Такова решение следва да бъде надлежно мотивирано, например ако в съответната държава е достъпно съфинансирани на регионално равнище или на равнището на отделните институции. Конкретните суми ще бъдат публикувани на уебсайтовете на националните агенции и висшите учебни институции.

УЧАСТНИЦИ ОТ НАЙ-ОТДАЛЕЧЕНИТЕ РЕГИОНИ И ОТВЪДМОРСКИТЕ СТРАНИ И ТЕРИТОРИИ

В съответствие с Регламента за създаване на програма „Еразъм+“, който отправя призив когато се изпълнява програмата да се вземат предвид ограниченията, наложени от отдалечеността на най-отдалечените райони и отвъдморските страни и територии (ОСТ) на Съюза, са определени специални правила за финансиране, с цел подкрепа за скъпите пътни разходи на участниците от най-отдалечените райони и ОСТ, които са недостатъчно

обхванати от стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване).

На бенефициерите за проекти за мобилност ще бъде разрешено да поискат финансова подкрепа за пътните разходи на участниците от най-отдалечените региони и ОСТ в рамките на бюджетно перо „извънредни разходи“ (до максимум 80 % от общите допустими разходи). Това ще бъде позволено, при условие, че кандидатите могат да обосноват, че стандартните правила за финансиране (въз основа на приноса към единичните разходи за обединяване на разстоянието за пътуване) не покриват дори поне 70 % от пътните разходи на участниците.